

D. O. 4016/IV.
Nr. VII.

PRZEWODNIK Kujawskie

Biblioteka Wojskowa
D. O. K. VIII.

Toruń

Prenumerata:
na miejscu mk. 3300, na prow. mk. 4000. Za odnośnienie do domu dolicza się 500 mk.
Ogłoszenia za wiersz nonparel. Pierwsza strona 450 mk., druga i trzecia 350 mk., czwarta 8-linowa 150 mk. Ogł. drobne po 75 m. za wyraz, tłust. druk. podwójnie. Najmn. ogł. 750 mk. Dla zagran. ceny o 200 proc. wyższe.

Adres Redakcji i Administracji: Księgarnia Powstańcza, ul. Brzeska № 4. — Redakcja i Administracja otwarta od g. 10 r. do 3:1 od 5 do 6 wiecz.

Redakcja rękopisów nadesłanych nie zwraca; nadsyłane bez oznaczenia honorarium, uważa za bezpłatne; proszą, by pisane były po jednej stronie. Ogłoszenia przyjmowane są do g. 12. REDAKTOR PRZYJMUJE CODZIENNIE, OPRÓCZ NIEDZIEL I ŚWIĄT, OD GODZINY 2-EJ DO 3-EJ PO POŁUDNIU. — TELEFON REDAKCJI 26. № P. K. O. 61.783.

Ś.

P.

JAN SZWEYKOWSKI

Doktor Medycyny, właściciel majątku Skibin

Opatrzony św. Sakramentami, zmarł po krótkich lecz ciężkich cierpieniach dnia 22 stycznia 1923 r. w majątku rodzinnym w Skibinie, przeżywszy lat 49.

Eksportacja zwłok z majątku Skibin do kościoła parafjalnego w Radziejowie odbędzie się dnia 25 stycznia w czwartek o godz. 4-ej po południu. Pogrzeb nastąpi dnia 26 stycznia w piątek o godz. 11-ej rano na cmentarz miejscowy.

Na smutny ten obrzęd zaprasza Krewnych, Przyjaciół i Znajomych pozostała w głębokim bólu

Zona, Dzieci, Matka i Rodzina.

Osobne zawiadomienia rozsyłane nie będą.

Ś. † P.

Dr. med. Jan Szweykowski

zmarł 22 stycznia 1923 r. w Skibinie.

O tej bolesnej stracie nieodżałowanego kolegi zawiadamia

Stowarzyszenie Lekarzy Kujawskich.

Młodzież wobec socjalizmu.

Cztery lata rządów lewicowych wyniszczyły kraj i wpędziły go na pochyłą równię bankructwa. Jeszcze rok takich rządów, a znajdziemy się na dnie przepaści. W obliczu groźnej katastrofy, tu i owdzie spada ludziom z oczu łuska sobkostwa i apatii; wszystko, co żywsze, co czujniejsze, co lepsze — garnie się instynktownie w gromadę, skupia się dokoła drzewca chorągwi narodowej i rusza w krzyżowy pochód pod hasłem ratowania ojczyzny. Kto zna młodzież polską, kto wyczuwa bicie gorących serc i wrażliwość młodych umysłów na wszelką niedolę, a tem bardziej na niedolę Polski — ten z góry był przekonany, że w akcji ratowniczej dzielna i szlachetna nasza młodzież znajdzie się w pierwszych szeregach. Można zasadniczo potępiać udział

młodzieży w życiu politycznym, trzeba potępiać wszelkie wykroczenie polityczne, do jakich młody, bujny nieopanowany przez rozagę temperament prowadzi, ale zapobiedz temu faktowi może chyba tylko wejście naszego życia na normalne tory. A chyba nikt nie ośmieli się twierdzić, żeśmy na te tory już weszli.

Ogół polski, przez ostatnie dziesiątki lat, widział w młodzieży uniwersyteckiej swoją straż przednią. Kiedy w latach niewoli i srogięgo ucisku ojcowie szeptem wyrażali swój ból i gniew, młodzież obnosiła jawnie po ulicach sztandar buntu i ciskała w twarz oprawcom nienawiść i pogardę. Za to kochali ją wszyscy; otaczano czapki i mundury studenckie czcią i tkliwością, a nawet ówczesni zachowawcy, bolejąc nad rozruchanym radykalizmem młodzieży, słali z głębi znękanych serc błogosławieństwo tym kochanym szaleńcom.

Albowiem młodzież ówczesna była przeważnie radykalna. Wszystko, co gorętsze, skupiało się pod czerwonym

sztandarem. Nie dlatego, iżby te płomienie serca i rozwichrzone głowy gustowały w ponurym i suchym materializmie Karola Marksa, ale dlatego, że naiwna wiara młodzieży, wpajana zresztą wytrwałą i zręczną agitacją, chciała widzieć w krwawych łunach rewolucji świt wolności polskiej. Śmiało można powiedzieć, że na 100 młodocianych adeptów socjalizmu polskiego, 90 co najmniej kochało w nim żywioł niebezpiecznej, zuchwałej walki o niepodległą Polskę. I wówczas był socjalizm wśród młodzieży niesłychanie popularny; imiona jawnych i tajnych jego wodzów powtarzano ze czcią, nocami ślęczono nad „Kapitałem”, studjowano stopy broszur o walce klas, jeżdżono chylkiem do Krakowa, aby usłyszeć w ujeżdżalni „samego” Daszyńskiego, a wracając, przemycano, mimo grozy ciężkich kar, przeróżną „bibulę” nielegalną.

Tak było dawniej. A teraz? Socjalizm zdjął maskę i ukazał właściwe swoje oblicze. Przedewszystkiem — w Rosji. Straszliwa ohyda czerwonych rządów w Rosji przejęła oburzeniem i wstrętem wszystkich uczciwych i rozsądnych ludzi, bez różnicy wieku, stanu, pochodzenia. Kto wierzył jeszcze w dobrodziejstwo rewolucji i w magiczne skutki walki klas — ten rychło pozbył się swych złudzeń. Tylko wszelkiego rodzaju hjeni i szakale, węszące łatwy zysk wśród rzezi, pożogi i ruiny, obliźwały się łapczywie z pyskami, zwróconymi w stronę Moskwy.

W ślad za rosyjskim, zdjął maskę i socjalizm polski. Zbieg okoliczności postawił przywódców skrajnej

lewicy u źródła władzy w odrodzonej Polsce. I rozpoczęło się socjalistyczne żerowanie na ciele nowego państwa. Część dawnych rewolucjonistów obśadziła z pośpiechem wszelkie możliwe posady, synekury, dygnitarstwa; część jęła w prasie, w sejmie, w radach miejskich bronić jawnie interesów „mniejszości narodowej”; reszta — poszła do szeregów komunizmu, biorąc rozkazy i subsydia od czerwonych carów moskiewskich.

I zarysował się rozbrat socjalizmu z młodzieżą polską. Bo młodzież pozostała ta sama: gorąca, szlachetna, patriotyczna, czuła na niedolę ojczyzny, skora zawsze do śmiałego roztępienia tego, co starsi mówią ostrożnym szeptem lub półgębkiem.

W tych warunkach musiał nastąpić w stosunku młodzieży do socjalizmu zwrot zasadniczy. I oto dziś najlepsza, najzapaleńsza część młodzieży żywi dla socjalizmu odrazę i, jako się rzekło, garnie się instynktownie a żywiołowo dokoła drzewca chorągwi narodowej. Niepoczytalność i zaślepienie przywódców socjalistycznych, którzy w ostatnich dniach wyleli na młodzież stek wyzwisk i obelg, pogłębił otchłań niechęci i przyczyni się ostatecznie do wyrwania najmłodszych pokoleń polskich z lepkich łap czerwonej między-narodówki.

(Kur. Warsz.)

L. Brun.

Kupujcie 8% pożyczkę złotą!

DACHÓWKĘ pięknie wypaloną, pierwszej i drugiej klasy, mianowicie: **Karpiówkę, falcówkę, mlich-mniszkę,**
CEGLĘ MASZYNOWĄ,
WAPNO, CEMENT
I TRZCINĘ SUFITOWĄ
 POLECA: **JAN KLABECKI** Brzeska 8
 WŁOCŁAWEK

Co niesie dzień?

STYCZEŃ

25

CZWARTEK

Dziś: Naw. św. Pawła ap.
Słow.: Miłosza.Jutro: † Polikarpa B. M.
Pauli Wd.Wschód słońca o g. 7.24
Zachód o g. 16.21.Wsch. księżycy, o g. 11. 1
Zachód o g. 24.16.

Stan zdrowotny. Za czas od 14 do 20 stycznia r. b. stwierdzono w powiecie Włocławskim następujące przypadki chorób zakaźnych:

We Włocławku: 4 przypadki odry, 1 przypadek gruźnicy płuc z wynikiem śmiertelnym.

W Zazamczu gm. Łęg: 1 przypadek odry.

Stow. Właścicieli Nieruchomości m. Włocławka. Zarząd zawiadamia, że zebranie odbędzie się w sobotę dn. 27.1. o godz. 5 p. p. w sali T-wa Krajoznawczego, Kaliska 1. Członkowie proszeni są o liczne przybycie.

Podrożenie chleba. Piekarze z dniem dzisiejszym podnieśli cenę chleba z 1375 mk. na 1450 mk. Dlaczego władze miejscowe nie zainteresują się zwyżką ceny mąki i chleba?

Strajki. Majstrowie krawieccy podwyższyli płacę czeladników o 50%. Czeladnicy jednakże do pracy nie wróca, dopuki nie uzyskają 100% podwyżki.

— 24 stycznia zastrajkowali czeladnicy szewscy. Czeladnicy zarządzali 120% podwyżki, biorąc za podstawę wzrost drożyzny w bieżącym miesiącu.

Fabryki uruchomione. W dniu 24 stycznia zamknięte fabryki metalowe zostały uruchomione. Pracownicy uzyskali żadaną podwyżkę.

Gościnne występy teatru Miejskiego z Lublina. Dawno reklamowany teatr Miejski z Lublina pod dyrekcją znanego artysty warszawskich teatrów Miejskich — Józefa Grodnickiego, zjeżdża do naszego miasta aby dać poznać trzy ostatnie nowości warszawskiego repertuaru. W poniedziałek dn. 29 b. m. „Czysty interes” aktualna komedia Stefana Kiedrzyńskiego, we wtorek, dn. 30 b. m. „Drugi mąż” — aktualna komedia Mieczysława Fijałkowskiego, oraz w środę, dn. 31 b. m. ostatnie przedstawienie — „Sublokator” — aktualna krotoczwila w 3 aktach Adama Grzymały — Siedleckiego. Dyrektor Grodnicki przywozi własne dekoracje, na wszystkie trzy dni odmienne. Zespół składa się z 15 osób wybitnych artystów teatru Miejskiego w osobach: Marij Fiszerówny, Heleny Peszyńskiej, Sabiny Zielńskiej, Marijana Bieleckiego, Stanisława Kubińskiego, Bolesława Orlińskiego, Bolesława Kalki i innych. Przedstawienia odbywać się będą w teatrze „Nowości” bilety już są do nabycia w księgarni W-go p. Neumana.

Katastrofa. Donoszą nam z Boniewa, że w dniu wczorajszym około godz. 5 popołud. na przystanku Otmanowo zderzyły się dwa wagony kolejki wązko-torowej, wskutek czego jeden z wagonów się przewrócił, przysgniatając swym ciężarem jednego z robotników, który poniósł śmierć na miejscu.

Z Magistratu. Magistrat informuje nas, że szkoła № 1 została zaopatrzona w węgiel tego samego dnia, w którym powiadomiła Magistrat o braku węgla.

Wyjaśnienie to podajemy z przyjemnością i zaznaczamy, że wiadomo-

ść o zamknięciu szkoły skutkiem braku opała otrzymaliśmy ze źródła zupełnie miarodajnego. Redakcja nie mogła nawet wątpić o prawdziwości tego zdarzenia i dlatego nie uważała za stosowne zasięgać informacji w Magistracie.

Napad. W dniu 14 na 15 b. m. miał miejsce napad we wsi Telężna-Kanał gm. Duninów pow. Gostyńskiego na Lejbę Łaskiera. Bandytów było 6-ciu. Dochodzenie w toku.

W gminie Kowal żadnego napadu nie było, jak to błędnie poinformowane było Słowo.

Podatek na smakoszy w Warszawie. W tych dniach opracowany będzie statut miejskiego podatku od spożycia. Przewodnią ideą projektu jest obłożenie podatkami tej kategorii bywalców pierwszorzędnych zakładów restauracyjnych, która, nie licząc się z wydatkami, przebywa późną nocą w tych zakładach, płacąc wygórowane ceny za spożycie i napoje wysokokowe. Aby nie ugodzić w szersze masy publiczności, które z musu posilają się na mieście, projektowane jest wyłączenie od opodatkowania konsumpcji w cukierniach, mleczarniach i wogóle zakładach, w których napoje wysokokowe nie są sprzedawane. Zgodnie z tą myślą projektowane jest również najpilniejsze opodatkowanie zakładów, otwartych późno w nocy.

Pomysłowi opodatkowania nocnych hulaków i próżniaków należy tylko przyklasnąć. W suterynach ludzie biedni z głodu puchną a paskarze trwonią po nocnych knajpach krocie na pijatyki.

Wyjaśnienie. W № 17 Słowa Kuj. była wydrukowana notatka p. t. „Po 80% podwyżce niema biedy”, w której to notatce postawiony był zarzut pod adresem pracowników w fabryce fajansu braci Czamańskich, że otrzymaną podwyżkę przepijają. W notatce udzielonej redakcji przez p. R. niesłusznie został zarzut pijactwa uogólniony. Nie dotyczy ten zarzut oczywiście wszystkich robotników którzy zapracowany grosz szanują, lecz kilku czy kilkunastu nałogowych pijaków, marnujących na wódkę prawie w każdą sobotę zapracowane w ciągu tygodnia pieniądze. P. R. w ub. niedzielę po południu przechodził ul. Gęsią i około więzienia spotkał dwóch zupełnie pijanych i awanturujących się robotników ze wspomnianej fabryki. Pod wpływem tego przykrego widoku napisał ową notatkę do Słowa, nie chcąc bynajmniej ubliżyć całemu ogółowi robotników. Nazwisk pijaków spotkanych na ulicy narazie nie posiadamy, mówiono nam jednak, że każdej soboty i niedzieli widzi ich się pijanych. Robotnicy najlepiej wiedzą, kto to taki i niepowinni wszyscy brać do siebie zarzutu. Redakcja z chęcią będzie podawała do publicznej wiadomości nazwiska pijanych ulicznych, daleką jednak była, od myśli robienia przykrości ludziom uczciwym. I ta przykrość była mimowolna.

Głośna sprawa. D. 27 stycznia przed sądem okręgowym w Kutnie stanął pomocnik zawiadowcy stacji kolejowej Michał Smoliński, maszynista Stanisław Kędziorek i zwrotniczy Kazimierz Trojanowski jako winni katastrofy, która miała miejsce w marcu r. 1921 na przystanku Wygoda. Podczas katastrofy poniosło śmierć 8 osób zaś 14 było rannych. Do sprawy wezwano 12 świadków. Oskarżać będzie podpr. Blutstein, obronę wnoszą adw. z Warszawy p. Ettingier (syn) i adw. Aktabowski.

Z sądu. Onegdaj rozpatrywano sprawę w sądzie okręgowym pod przewodnictwem sędz. p. Około-Kulaka Piotra Kwiatkowskiego i Bronisława Wojtarskiego oskarżonych o wyłudzenie pieniędzy od miejscowych piekarzy, za które zobowiązali się dostarczyć mąki w cenie niższej od rynkowej. Sąd po przesłuchaniu świadków skazał Piotra Kwiatkowskiego na półtora roku więzienia zaś Bronisława Wojtarskiego na sześć miesięcy więzienia i koszty sądowe. Zasadzonym wliczono areszt prewencyjny.

Przykładowy synalek. Zamieszkały przy ul. Fabrycznej 12 letni Chejman skradł matce cenne kolczyki z turkusami. Policja po przeprowadzeniu śledztwa aresztowała złotnika Epsteina, podejrzanego o paserstwo. Sprawa została skierowana do sądu.

Do wiadomości komisji sanitarnej. Dowiadujemy się o nیهygienicznym utrzymaniu chederów i szkół początkowych, co wysokim stopniu przyczynia się do wzrostu chorób wśród dzieci. Mamy nadzieję, że komisja sanitarna zbada stan higieny w tych lokalach.

Napad i morderstwo. 19 b. m. o godz. 9 wiecz. dokonano napadu na mieszkankę Raczynskiej w Studzieńcu (pow. Sierpiecki). Bandyty zamordowali matkę oraz dwoje dzieci zapomocą uderzeń w głowę deską i cegłą. Policja sierpiecka prowadzi energiczne śledztwo.

Niedoszła kradzież. 23 b. m., około godz. 6—7 wiecz. przybyło 3 ch osobników do sklepu Lichtensteina przy ul. 3-go Maja № 38 w celu poczynienia zakupów na większą sumę. Zarządzali rozmaitych towarów i gdy już kilkanaście sztuk leżało rozłożonych, jeden z kupujących skradł sztukę flaneli i ukrył pod palto. Kupujący zaczęli też kolejno sklep opuszczać i wtenczas Lichtenstein spostrzegł niedobór w towarze. Udało mu się towar odebrać ale złodziej zdołał uciec.

Kradzież. Z domu nr. 50 przy ul. Łęskiej skradziono cynkową rynnę.

— Z wozu, wysłanego przez młyn słodowski do piekarni Grünbauma, skradziono worek mąki żytniej wartości 110.000 mk.

KRONIKA POLICYJNA.

Walka z pijactwem. Lewandowski Józef ul. Żabia i Szalka dorożkarza, Szopena II pociągnięto do odpowiedzialności za pijactwo i zakłócenie spokoju publicznego.

Nożownicy. Walczykowskiego Jana Kaliska 7, pobili nożami Kaczorowski i Dorsz, których pociągnięto do odpowiedzialności karnej.

Kradzież. Ziółkowskiej Anieli zam. w kolonii Kruszań gm. Śmiłowice skradziono bieliznę i rzeczy wartości 1.365.000 mk.

— Sompolińskiej Kazimierze Starodębska 1 skradziono bieliznę wartości 300.000 mk.

— Ryzman Elce zam. Starodębska № 1, skradziono bieliznę wartości 300.000 mk.

— W Firmie B-cia Rudzińscy, skradziono kowadło wartości 245.000 marek.

— Krośniewskiemu Henochowi zam. Królewiecka 25 skradziono bieliznę wartości 1.000.000 mk.

— Bruszewskiej Marij zam. Cyganka 13 skradziono bieliznę wartości 300.000 mk.

— Chrzastkowskiemu zam. Wiślana 14 skradziono z piekarni worek mąki.

KILKUWERSZÓWKI.

Z POLSKI I O POLSCE

× Strajk drukarzy w Krakowie został zakończony. We wtorek ukazały się wszystkie dzienniki.

× W Senacie poddano ostrej krytyce expose premiera Sikorskiego. P. P. S. sprzeciwiała się dyskusjom

nad expose, bo wiedziała, że niefortunny występ ich członka Sikorskiego, tylko go ośmieszy w oczach społeczeństwa.

× W dniu 10 lutego odbędzie się raut w salach zamku Królewskiego w Warszawie urządzony przez prezydenta Rzeczypospolitej.

Z CAŁEGO ŚWIATA.

× Z Essen donoszą, że Niemcy zajmują względem Francuzów zupełnie oporne stanowisko, nic sobie nie robiąc z groźb aresztowań.

× Z Irlandji donoszą, że nieregularne oddziały powstańcze znowu rozpoczęły ożywioną działalność.

× Bolszewicy znowu wysiedlili 10 znanych literatów rosyjskich.

× Pisma niemieckie donoszą, że Niemcy są zaopatrzony w węgiel na przeciąg dwóch miesięcy.

× Miejsce obrad najbliższej sesji Ligi Narodów, dotychczas jeszcze nie zostało ustalone. Jeśli sesja odbędzie się w Paryżu, otwarcie jej nastąpi 27 b. m., jeżeli zaś w Genewie, to 29 b. m.

× Prasa fińska donosi, że w północnej Karelii odbywa się mobilizacja. Ma ona jakoby na celu przygotowanie wtargnięcia komunistów w granice Finlandji, podobnego do tego, jakie miało miejsce w zeszłym roku.

× Podczas wyborów do rad miejskich w Bolonji, Aleksandrii i Noarze, gdzie dotychczas rządziły rady miejskie socjalistyczne, większość osiągnęły obecnie listy nacjonalistyczne.

× Rząd rumuński urzędownie ogłosił, że wiadomości o rozwodzie czy też nieporozumienia między rumuńskim następcą tronu i żoną jego, córką króla greckiego Heleną — są nieprawdziwe.

TELEGRAMY.

Wskazania polityki polskiej wobec Niemiec. O wyszukanju konjunktur węglowych.

KATOWICE, 23.1. (Rzplita.) „Goniec Śląski” rozpatruje znaczenie polityczne i gospodarcze dla Polski zajęcia Zagłębia Ruhry. Dziennik ten pisze między innymi:

„Nie wchodząc w doniosłość polityczną zajęcia Zachodnich Niemiec (a ma to dużą wartość dla Polski) na jeden szczegół pragniemy dziś wskazać któryby Państwu Polskiemu przy umiejętnem wyszukanju położenia przyniósł znaczne korzyści gospodarcze. Jak wiadomo Niemcy skierowali swe zamówienia węglowe w znacznej mierze do Czech. Tak samo rzucili się na polski węgiel śląski. Koncerny węglowe mające swe siedziby względnie przedstawicieli na polskiej części Śląska otrzymały z Berlina tajny okólnik, aby produkcję polskich kopalń kierowały przedewszystkiem do Niemiec. Niemcy chcą brak węgla u siebie pokryć węglem polskim z Górnego Śląska. Ponieważ koncerny węglowe są prawie wyłącznie w rękach niemieckich, a w każdym razie pod dużym wpływem, Niemcy gotowe są dokonać sztuki, że z pomocą węgla polskiego zdołają przetrzymać swe obecne położenie spowodowane zajęciem Zachodnich terenów. Wobec tego Polska ma podwójny powód do wyzyskania tej znakomitej dla siebie konjunktury, może nie tylko silnie stanąć w rokowaniach drezdeńskich, ale ma możliwość udzielenia pośrednio politycznego poparcia Francji w akcji w Zagłębiu Ruhry, a przedewszystkiem wyzyskania konjunktur węglowych dla siebie”.

Niemcy mają prawo do pewnych ilości węgla polskiego na podstawie Konwencji Genewskiej po cenach wewnętrznych polskich. W praktyce okazało się jednak, że węgla tego daleko więcej idzie do Niemiec. Działo się to i jeszcze się dzieje wskutek polskiej gospodarki kolejowej. Niemcy dostarczają więcej wagonów z tego powodu więcej węgla odchodzi do Niemiec. To ilości węgla ponad prze-

W Teatrze „NOWOŚCI“

Tylko trzy występy Teatru Miejskiego z Lublina pod dyrekcją

JÓZEFA GRODZICKIEGO

W poniedziałek dnia 29 stycz. 23 r.

„CZYSTY INTERES“

komedia w 3-ch aktach
STEFANA KIEDRZYŃSKIEGO.

we wtorek dnia 30 stycznia 23 r.

„DRUGI MAŻ“

komedia w 3-ch aktach
MIECZYŚL. FIJAŁKOWSKIEGO

W Teatrze „NOWOŚCI“

znanego artysty warszawskich

Teatrów Miejskich

w środę dnia 31 stycznia 23 r.

„SUBLOKATORKA“

ostatnie pożegnalne przedstawienie
krotochwila w 3-ch aktach
ADAMA GRZYMAŁY SIEDLECKIEGO.

WŁASNE DEKORACJE, KOSTJUMY REKWIZYTY.

Bilety wcześniej nabywać można w księgarni W-go Neumana. Kasa teatralna czynna będzie od g. 6-jej wiecz. w dzień przedstawienia.

pisy konwencji genewskiej Polska mogłaby poddać specjalnej kontroli i zażądać niemi z korzyścią dla siebie. Można za nie wytargować od Niemiec czy to wypuszczenie z Niemiec potrzebnych Polsce wytworów, jak np. chemikalja, czy też tylko pokazać swą moc i znaczenie wobec Niemiec.

Polska może także wpłynąć na to, aby zaprzyjaźnić się z nami Czechi nie uprawiali z Niemcami handlu węglem polskim.

Po zajęciu zagłębia Ruhry.

Dalsze aresztowania.

BERLIN, 23.I. Jak donoszą dzienniki z Kolonii zjawili się wczoraj francuscy oficerowie z angielskimi żandarmami w Kolońskim Urzędzie Skarbowym i aresztowali Prezydenta tego urzędu Haelinga, który nie wykonał rozporządzeń francuskich. Oficerowie francuscy przedłożyli mu rozkaz aresztowania wydany przez Główną Komendę w Bonn. Aresztowany został przewieziony do Bonn.

Odrzucenie protestów niemieckich.

Niezachwiane stanowisko Francji.

PARYŻ, 24.I. „Rzeczpospolita“. Francuskie Ministerstwo Spraw Zagranicznych zwróciło poselstwu Niemieckiemu notę niemieckiego charge d'affaires w Paryżu, protestującą przeciwko zastrzeleniu jednego Niemca przez francuski posterunek wojskowy. Do zwróconej noty dołączyło francuskie Ministerstwo następujące pismo:

„Ministerstwo Spraw Zagranicznych ma zaszczyt odesłać niemieckiemu Poselstwu notę, którą dzisiaj otrzymało. Ministerstwo nie może przyjąć pisma zredagowanego w takich wyrazach“.

Prócz tego przesłał Rząd Francuski niemieckiemu charge d'affaires w Paryżu następujące pismo:

Rząd Francuski potwierdza odbiór noty, w której Rząd Niemiecki protestuje przeciwko aresztowaniu pewnych osobistości w Zagłębiu Ruhry. Rząd Francuski odrzuca ten protest i jest zdecydowany wcale się z nim nie liczyć. Wszystkie zarządzenia władz okupacyjnych są zupełnie legalne. Są one następstwem popełnionego przez Niemcy naruszenia Traktatu Wersalskiego. Rząd Francuski jest zdecydowany przeprowadzić dotrzymanie tego Traktatu i zastrzega sobie zastosowanie wszelkich innych sankcji, które staną się konieczne z powodu zachowania się Rządu Rzeszy albo niemieckich urzędników względnie obywateli w Zagłębiu Ruhry.

Łamanie oporu Niemiec.

Aresztowanie urzędników celnych.

GDAŃSK, 23 stycznia. (A. W.) Wczoraj aresztowano w dalszym ciągu wysokich urzędników celnych, między innymi d-ra Offenbechera i Wiessnera w Moguncji; aresztowano również w Akwizgranie Sembacha i Pastena.

Robotnicy polscy w Zagłębiu Ruhry.

PARYŻ, 24.I. (AW). Pisma paryskie zamieszczają obszerny wyciąg z „Wiariusza Polskiego“, pisma robotników polskich w zagłębiu Ruhry, wychodzącego w Bochum. Pismo to wzywa między innymi górników polskich do zachowania spokoju.

„Wszyscy już wiemy, pisze „Wiariusz Polski“, że Francuzi nie żartują, od groźby przechodzą do czynów.

Zastosujmy się ściśle do wymagań władz okupacyjnych, a włos nam z głowy nie spadnie“.

Zmiana nastrojów w Anglii.

LONDYN, 23 stycznia. (AW). O ile pierwsze wiadomości o akcji francuskiej w Zagłębiu Ruhry przyjęte były w Londynie z pewną rezerwą, o tyle obecnie w prasie i wśród opinii publicznej coraz częściej dają się słyszeć głosy za solidarnością z Francją oraz stwierdzające wyraźną złą wolę Niemiec. Zwłaszcza polityka negacji, szykan i biernego oporu, stosowana przez Rząd Niemiecki, wywołała tu oburzenie.

„Evening News“ stwierdza z tego powodu, że czas jest najwyższy położyć kres tej zbrodniczej akcji Berlina. Uczynić to może jedynie Francja przez jeszcze silniejsze zaciśnięcie „żyły węglowej“ Niemiec.

Anglia nie sprzedaje Niemcom węgla.

PARYŻ, 24.I. Pat. „Le Matin“ donosi z Londynu, że przemysłowcy węgla w Huli odmówili wykonania zamówień niemieckich na węgiel.

Powrót do demonstracji wojennych.

GDAŃSK, 24 stycznia. (A. W.) Dyrektorowie wszystkich teatrów berlińskich postanowili na cały czas okupacji Ruhry zdjąć z repertuaru wszystkie sztuki francuskie.

Żniwo bolszewików.

LONDYN, 24.I. „Times“ dowiadyje się od swego korespondenta przebywającego w Zagłębiu Ruhry, że rosyjscy komuniści prowadzą silną agitację wśród tamtejszych robotników, nawołując ich do cierpliwości i zapowiadając, że w maju czerwona armja będzie tak dalece przygotowana, iż wypowie wojnę Francji.

Gruba pomyłka komunistów.

PARYŻ, 24.I. „Gaulois“ pisze, że jeśli komuniści myślą i przemocą i gwałtami zdobyć władzę we Francji oraz że dojdą do tego celu przez podobne zamachy, jak na p. Plateau, to się grubo mylą. Takie zamachy wywołają tylko faszyzm podobny do włoskiego. Francja nie obawia się teroru komunistycznego. Żandarmerja francuska jest dosyć silna, ażeby wystąpić przeciwko wicherzom komunistycznym. Jeśliby komuniści chcieli dalej postępować drogą podobnych zamachów to znajdzie się drugi Mussolini, który potrafi dyktaturą wprowadzić porządek w kraju.

Z Kłajpedy.

RYGA, 24. I. (PAT). Donoszą z Kłajpedy, już oczekują tam przybycia francuskiego lekkiego krążownika „Oise“, który całe lato przebywał na wodach bałtyckich.

RYGA, 24. I. (PAT). Pisma kowieńskie nawołują nauczycieli w okręgu Kłajpedy do zjednoczenia się i podjęcia wielkiej akcji w kierunku całkowitego zlitwinizowania ludności tej dzielnicy.

RYGA, 24. I. (PAT). Kartel związków zawodowych w Kłajpedzie odmówił delegowania swych przedstawicieli do nowego rządu Simonajtsa i wypowiedział się przeciwko wszelkim próbom rozstrzygnięcia losów Kłajpedy przy pomocy zbrojnej interwencji.

„Voltare“ w Kłajpedzie.

LYON 24.I Pat. Donoszą z Kłajpedy, że przybył tam pancernik francuski „Voltaire“.

W Rosji o Polsce.

CHARKÓW, 24.I. (A.W.) „Prawda“ omawiając obecne wypadki w Europie podkreśla, iż dalszy ich rozwój zależeć będzie od zachowania się Polski. O ile Polska, pisze „Prawda“ utrzyma się w dotychczasowej pozycji pokojowej, to rozwikłanie obecnej sytuacji i możliwych konfliktów nie będzie zbyt trudne.

Zawieje śnieżne w Rumunji.

BUKARESZA, 24.I. UAT. Ogromne zawieje śnieżne, panujące w całym prawie kraju, w wysokim stopniu tamują komunikację kolejową. Podjęto energiczne prace nad usuwaniem zasp śnieżnych w celu przywrócenia komunikacji kolejowej do normalnego stanu.

Kresowy Rinaldo-Rinaldini.

BARANOWICZE, 24.I. Prawie że od roku na terenie Województwa Nowogródzkiego grasuje banda tak zwanego Much-Michalskiego. Mucha był oficer rosyjskiej armji, swoim zachowaniem się podczas napadu, swoim wstrętem do zabójstwa, stworzył sobie niezbitą sławę. Ten kresowy Rinaldo-Rinaldini napada zwykle w otoczeniu 10—12 uzbrojonych towarzyszy na majątki położone blisko granicy. Wszystkie napady identycznie podobne. Otczywszy zwykle dwór, podczas, gdy obecni siedzą przy kolacji, wchodzi do sali jadalnej Mucha, prosząc zebranych, by nie bali się i zapewnając, że nikomu nie zlego się nie stanie. O ile wśród obecnych są kokietki, Mucha, w bardzo grzeczny sposób z wdzięcznym uśmiechem przedstawia się. Zabrawszy u obecnych pieniądze i wszystkie drogie rzeczy, prosi o pozwolenie wypicia w takim towarzystwie szklanki herbaty, za którą zwykle dziękuje w bardzo uprzejmy sposób, całując rękę gospodyni i z ukłonem dobrze wychowanego młodzieńca znika, zawsze nieuchwytny dla policji, znika, żeby za dwa tygodnie zjawić się w miejscu, gdzie go najmniej oczekują. Policja jest bezsilna.

Mucha cieszy się dużym zaufaniem miejscowych chłopów, nawet ich miłością, ma wśród nich swoich agentów, którzy doskonale informują go o wszystkim.

Wszelkie zarządzenia władz administracyjnych będą bezskuteczne dopóty, dopóki nasza granica z Bolszewją nie zostanie szczelnie zamknięta.

Nowe bilety P. K. K. P.

Polska krajowa Kasa pożyczkowa puszcza w obieg począwszy od 25-go stycznia 1923 r. banknoty wartości 50,000 marek polskich. Wymiar tych banknotów wynosi 104 x 206 mm., drukowane zaś są one na papierze z wodnym znakiem.

Rysunek obu stron banknotu przedstawia kompozycję giloszowe. Całość utrzymana w kolorach pastelowych, zielono brązowych.

Tło przedniej strony banknotu jest tęcze, koloru żółto-niebieskiego, utworzone z drobnej siatki, na której widnieją liczby 50,000 rozmieszczone

w równoległych, poziomych rzędach, tło zaś strony odwrotnej tworzy siatka jasno-zielona z jasną, dużą rozetą pośrodku prostokąta.

Rysunek przedniej strony banknotu, ujęty w ramkę z podłużnych owali i kółek na ciemnym tle stanowią:

Dwie duże prostokątne rozety, umieszczone po bokach banknotu, utworzone z bogatych rysunków giloszowych z napisem „Marek polskich“ i dużymi liczbami 50,000.

Górny pasek obramowania, utworzony z drobnej siatki z łukowym napisem „Polska krajowa Kasa pożyczkowa“ i dolny z siatkami odmiennej z napisem „Pięćdziesiąt tysięcy“.

Tabliczka z napisem „Państwo polskie bierze na siebie odpowiedzialność za wymianę niniejszego biletu na przyszłą walutę polską, według stosunku, który dla marek polskich uchwali sejm ustawodawczy“, umieszczony na tle okrągłych rozet różnej wielkości. Poniżej znajdują się napisy: „Warszawa, dnia 10 października 1922 roku“ i „Dyrekcja polskiej krajowej-Kasy pożyczkowej“ oraz podpisy: „Bigo, dr. Mokrzycki“ i podpis „M. Karpus“.

Dwie czerwone rozety z liczbą 50000, umieszczone po bokach podpisów.

Duża liczba 50,000 nad tabliczką z napisem obowiązującym.

Numer siedmioliczbowy z literą ten sam po obu stronach liczby 50000, wykonany w kolorze granatowym.

Rysunek odwrotnej strony banknotu jest ujęty w obramowanie, którego strona lewa poszerzona mieści w sobie orla białego w owalu szarzielonym, otoczonym białą ramką na tle dużej rozety giloszowej. Nad orlem znajduje się napis „Pięćdziesiąt tysięcy“, pod owalem zaś liczba 50000,

Prostokąt, utworzony przez obramowanie, wypełniają napisy „Polska krajowa Kasa pożyczkowa“, „Pięćdziesiąt tysięcy marek polskich“, duża liczba 50000, a po obu jej stronach małe liczby 50000, wśród ozdoby rozet. W czterech kątach tego prostokąta znajdują się liczby 50000, wewnątrz owalnych rozetek.

Na dolnej części obramowania umieszczono w dużej owalnej reżecie tabliczkę z napisem: „Kto podrabia lub fałszuje bilety polskiej krajowej Kasy pożyczkowej, lub puszcza w obieg lub usiłuje puścić w obieg podrabiane lub fałszowane bilety, podlega karze ciężkiego więzienia“.

RYNEK PIENIĘŻNY.

WARSZAWA, 24. I.

Usposobienie dla walut zagranicznych bez zasadniczych zmian. Marki niemieckie cokolwiek mocniej.

	gotówka
New-York	28.600—28.425
	czeki
Belgia	1.665—1.615—1.640
Berlin	1.35—1.27 1/2
Gdańsk	1.32 1/2—1.28
Holandja	11.050
Londyn	134.500 135.000 131.000
	132.000
New-York	28.750—28.400
Paryż	1.845—1.822.50
Praga	790—792.80—790
Szwajcaria	5.425—5.350
Sztokholm	8.000
Wiedeń	42.00—41.00

Z NASZYCH WĘDRÓWEK.

Czy pamiętasz jeszcze te nasze leśne góry,
Fonad któremi widać było tylko chmury,
— Wkolo zaś dęby, brzozy i sosny szumiły,
A na nich ptaszka swą piosnkę śpiewały? —
Albo te ciemne wieczory, gdy blask księżyc
Rozjaśniał nam drogę i opromieniał lica,
Wśród jaloceu gestwiny i modrzewia cieniu,
A myślny szli oparci ramię przy ramieniu? —
I zdawało się, żeśmy tylko jednym duchem
I tak złączeni bratniej miłości łańcuchem,
Isé będziemy zawsze i nigdy nie nastanie —
Dla nas ta chwila, co nosi imię „Rozstanie“.
I nie dla nas ta jesień, co już niema słońca
Bo my wiosną jesteśmy, która niema kołca...
I. I.

CENNIK PORÓWNAWCZY

ZA MIESIĄC GRUDZIEŃ 1922 r.

CENY ARTYKULÓW PIERWSZEJ POTRZEBY W HANDLU DETALICZNYM.

NAZWA ARTYKULU	Jedn. miary lub wagi	Cena przeciętna najczęstsza		Procentowy wzrost w miesiącu grudniu r. b.
		listopad	grudzień 1922 r.	
Chleb żytni pytlowy	I kg.	442.50	640.—	44%
" pszenny (bulki)	"	1037.50	1215.—	17%
" razowy	"	312.50	452.50	44%
Mąka pszenna	I funt	350.—	475.—	35%
" żytnia, pytlowa	"	206.25	290.—	40%
Kasza jęczmienna	"	207.50	290.—	30%
" jaglana	"	250.—	380.—	52%
" gryczana	"	285.—	390.—	36%
Pęczak	"	266.66	340.—	27%
Groch polny na wagę	"	217.50	350.—	60%
" okrągły Victoria	"	271.25	400.—	47%
Fasola biała	"	300.—	370.—	23%
Ryż na wagę	"	475.—	604.—	27%
Mleko niezbiernane	I litr	258.75	420.—	62%
Masło niesolone	I funt	1875.—	3630.—	93%
Ser krowi zwyczajny	"	300.—	466.66	55%
Jaja	I szt.	156.25	232.—	48%
Mięso wołowe, średniego gatunku	I funt	307.50	630.—	104%
" cielęce,	"	450.—	660.—	46%
" baranie,	"	400.—	700.—	75%
" wieprzowe,	"	687.50	1040.—	51%
Słonina solona, krajowa	"	1362.50	2040.—	49%
Szmalc wieprzowy	"	1600.—	3000.—	87%
Sadło	"	1362.50	1980.—	45%
Olej rzepakowy	"	1225.—	1575.—	28%
Kartofle	I garn	200.—	235.—	17%
Kapusta kwaszona	I funt	"	130.—	"
Marchew	I garn.	200.—	228.—	14%
Buraki	"	200.—	228.—	14%
Cebula	I funt	100.—	100.—	0%
Sól biała	"	75.—	100.—	33%
Cukier (kryształ)	"	543.75	664.—	22%
Kawa naturalna, palona	"	3100.—	3760.—	21%
" zbożowa	"	590.—	896.—	51%
Herbata, średniego gatunku	"	5725.—	8200.—	43%
Węgiel kamienny (gruby lub orzech)	100 kg.	7575.—	11420.—	50%
Drzewo rąbane na wagę	pud	650.—	1000.—	53%
Nafta	I funt	223.75	260.—	16%
Mydło zwyczajne do prania	"	925.—	1240.—	34%

II. CENY ZIEMIOPŁODÓW I BYDŁA NA TARGOWISKU MIEJSCOWYM.

Ceny przeciętne z ostatniego tygodnia w mies. sprawozdawczym.

Artykuł	Jedn. miary	Cena listopad	Cena grudzień	Procentowy wzrost
Pszonica krajowa	100 kg.	55 666.—	73 916.—	32%
Żyto	"	31 666.—	43 166.—	33%
Jęczmień	"	33 600.—	38 700.—	15%
Owies	"	31 083.—	41 625.—	33%
Gryka	"	28 000.—	37 500.—	33%
Kartofle	korzec	4000.—	5000.—	25%
Swinie żyw. wagi	funt	950.—	1200.—	25%
Woły	"	225.—	500.—	122%
Cielęta	"	200.—	600.—	200%
Owce	"	225.—	500.—	122%

Włocławek, d. 20 I. 1922 r.

Kupujcie Kupujcie

KALENDARZ

POWSZECHNY

ILUSTROWANY

na rok 1923

Bogactwo treści, obfitość pięknych ilustracji, interesujący dział gospodarczy, przepowiednie pogody, mnóstwo pożytecznych drobiazgów sprawia, że Kalendarz niniejszy przewyższa roczniki poprzednie.

Skład główny w Księgarni Powszechnej.

Nabyć można we wszystkich księgarniach, kioskach i u sprzedawców pism.

Kupujcie Kalendarz Powszechny na rok 1923.

OBWIESZCZENIE.

Reskrytem Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 30 grudnia 1922 r. № A. W. 2340/22 zarządzona została rejestracja **wszystkich mężczyzn urodzonych w latach od 1883 począwszy do 1899 włącznie.**

Rejestracji podlegają także i te osoby, które czy to w b. państwach zaobcych, czy to już przez Komisje przeglądowe lub właściwe władze wojskowe w Państwie Polskiem uznane zostały za zupełnie niezdolne do służby wojskowej, nie wyłączając inwalidów.

Nie podlegają rejestracji osoby, które:

- 1) obecnie służą czynnie w wojsku,
- 2) zostały zarejestrowane w P. K. U. jako oficerowie rezerwy, lub równorzędni,
- 3) są obywatelami państw obcych i mogą swoją obcą przynależność państwową należycie udowodnić dokumentami.

Na podstawie powyższego **Magistrat m. Włocławka** wzywa wszystkich mężczyzn wymienionych wyżej roczników, zarówno tych, którzy w Włocławku stale zamieszkują, jak i tych, którzy w okresie rejestracji w tutejszym mieście przebywają, ażeby w poniżej wyznaczonych dniach zgłosili się osobiście z posiadanymi przez siebie dokumentami, stwierdzającymi tożsamość ich osoby, ich wiek i stosunek do służby wojskowej (dowód osobisty, paszport, metryka urodzenia, książeczka wojskowa i t. p.) do rejestracji w biurze Magistratu (Sala posiedzeń Rady Miejskiej) w godzinach od 8 ej rano do 3-jej popołudniu w następującym porządku:

urodzeni w 1883, 1884 i 1885 dnia 25 stycznia 1923 r.

" " 1886, 1887 i 1888	" 26	" "
" " 1889, 1890 i 1891	" 27	" "
" " 1892 i 1893	" 29	" "
" " 1894 i 1895	" 30	" "
" " 1896 i 1897	" 31	" "
" " 1898 i 1899	" 1	lutego

Niezadośćuczynienie powyższemu wezwaniu będzie karane w myśl obowiązujących postanowień karnych.

PREZYDENT: Krause.

Włocławek, dnia 22 stycznia 1923 r.

Niniejszym podajemy do publicznej wiadomości, że z dniem 1 stycznia r. b. otworzyliśmy przy naszym sklepie Spółdzielczym w Ciechocinku koncesjonowaną **Hurtownię Soli.**

Hurtownia nasza stale jest zaopatrzona w wielką ilość śnieżno-białej soli kuchennej (znanej ze swej dobroci w całym kraju)—warzonki ciechocińskiej. Cena hurtowa 525 mk. za kilogram, przy ładunkach wagonowych ceny niższe. — Hurtownia czynna codziennie oprócz niedziel i świąt.

Z poważaniem
Zarząd Spółdzielczego Stowarzyszenia
Spożywców i Wkładowo-Oszczędnościowego
„Przyszłość” w Ciechocinku.
Rynek.

Lacińskiego i niemieckiego języków udzielam w zakresie kursu gimnazjalnego. Pożądane komplety. Cena przystępna. Wiadomość: Bolesław Szląkowski, ul. Tad. Kościuszki Nr. 10, 10—12 rano i 4—6 pp.

Choroby żołądka, kiszek, nerek, obstrukcje, hemoroidy i t. p. radykalnie leczą **Szwajcarskie gorzkie zioła** Dr. Bauera — oryginalne z marką „Kogut”. Sprzedają apteki i składy apteczne.

Suchoty oraz wszelkie choroby piersiowe leczy „Balsam Thiocolan Age”. Używa się za poradą lekarza. Sprzedają apteki i składy apteczne.

Pomocnik buchaltera zatrudniony w poważnym przedsiębiorstwie handlowym poszukuje posady od 1 lutego r. b. Oferty „Pospieszny” składać do administracji Słowa Kujawskiego.

Przyjmę stołowników. Wiadomość: Polna № 113. Adamska.

Szpica rasowy 5-cio miesięczny jest do sprzedania, oglądać można u Kuzmiej ulica Płocka № 130 (skład br. Nobel).

Skład materiałów wełnianych i krawieckich dodatków. Tomasz Tomczak Cyganka 16, gmach Kina Nowości.

Skład skór Fr. Wiczorkowskiego w Włocławku, Nowy Rynek 9, kupuje wszelkiego rodzaju surowe skóry, świeże i suche oraz końskie.

Skradzono kartę zwolnienia z r. 1898 Elżsya Mihelsona, wydaną przez P. K. U. Włocławek.

Sprzedam meble z dwóch pokoi. — Cena przystępna. Wiadomość: ul. Warszawska Piwiarnia P. Tober.

W majątku Pocięzynie jest do wydzierżawienia duży ogród owocowy z warzywnikiem. Wiadomość w Administracji.

Zgubiono kartę bezterminowego urlopu na imię Władysława Hermanowskiego. Łaskawy znalazca zechce oddać do policji.

Zgubiono kartę powołania Emila Lidke, wydaną przez P. K. U. Włocławek.

Zginął portfel zawierający kartkę powołania na imię Stefana Osieńskiego. Znalazca raczy oddać do policji.

Z powodu śmierci dwóch lekarzy w Radziejowie Kujawskim potrzebny jest doktor. — Bliższych informacji udziela apteka lub Magistrat w Radziejowie.

Bekiesze
Palta jesienne
Palta zimowe
Kurtki na wacie
Garnitury
granat, czarne, morengo i we wszystkich innych kolorach poleca
Wacław Mieszalski
ul. Warszawska 15.

OGŁOSZENIA DROBNE.

Magazyn mebli T. Dzieciolowski we Włocławku, ul. Cyganka Nr. 11 w podwórzu.

Maszynistka znająca gruntownie niemiecki język poszukuje miejsca. Słowo Kujawskie dla Maszynistki.

Motory, Lokomobile, Gatry, urządzenia młyńskie (całkowite i częściowe) polecamy „FORTUNA” Centrala Agentur Handlowych na Zachodzie Toruń, Szeroka 32, tel. 233.

Potrzebna krawcowa z dobrej rodziny do całorocznej roboty. Kusnierz Paryski w Włocławku, Nowy Rynek 18 róg Zduńskiej